

Aktuellt från Strömstad akademi Nr 2017-07 **News from Strömstad Academy No. 2017-07** 31 juli 2017

Anders Gustavsson: Redaktörens ruta *Editor's corner*

Juli månads vetenskapliga krönika i Strömstads tidning publicerades den 29 juli och är skriven av **tekn. dr. Göran Bryntse**. Han diskuterar energieffektivisering och möjligheterna att år 2025 nå fram till 100% förnybar energi på Kosteröarna. Detta kan ske med hjälp av solenergi, vindkraft, vågkraft och biodiesel. Tisdag den 8 augusti kl. 19 talar Bryntse på Strömstads museum om "100% förnybar energi 2040".

Rektor och fysiker Lars Broman diskuterar frågor om åldersdiskriminering i samband med att forskare och lärare vid universitet och högskolor går i pension och gärna vill fortsätta med vetenskaplig verksamhet. I det sammanhanget utgör Strömstad akademi en viktig resurs.

Ekonomiprofessor Rune Wigblad är en aktiv debattör i olika tidningar. Han har i flera mediaartiklar argumenterat för en statlig utredning om en kommande satsning på magnetåg i Sverige. Senast har han också engagerat sig i frågorna om anledningarna till den goda ekonomiska tillväxten i Sverige jämfört med övriga nordiska länder. Han framhåller, i motsats till statsvetaren Bo Rothstein, betydelsen av den så kallade "lånefest" inom bostadsmarknaden som på grund av rådande ränteläge förekommer i Sverige. Detta kan bli en ekonomisk fara i framtiden. Tisdag den 29 augusti kl. 19 talar Wigblad på Strömstads museum om "Scandinavian link och magnetågsstation i Strömstad".

Sociolog Tom R. Burns diskuterar på ett teoretiskt plan tillsammans med de internationella kollegorna Nora Machado och Alexandra Walker kollektivt medvetande i form av delade regler och symboler och relationerna till den fria viljan.

Psykolog Gunnar Windahl diskuterar relationen mellan politiska åsikter och synen på fakta. Exempelen hämtas från amerikansk forskning om politiska partier där synen på fakta i flera konkreta fall tydligt skiljer sig mellan republikaner och demokrater.

Hjärnforskare Marie-Louise Wadenberg har tillsammans med de internationella kollegorna Dina Manetti, Maria Novella Romanelli och Hugo R. Arias med hjälp av undersökningar på råttor diskuterat nya läkemedel mot schizofreni.

Didaktiker Åsa Morberg reflekterar över vad nya undervisningsformer inom högre utbildning betyder för publicering och planerade kurser inom Strömstad akademi. Detta är ett diskussionsinlägg med utgångspunkt i den strategigrupp som akademins årsmöte tillsatte i juni 2017.

Barnläkare Gudmund Bergqvist rapporterar om årsmötet med Koster folkbildningsinstitut och om diskussionerna om planerna för att nå fram till ett Hållbart koster 2025.

Oceanograf Gunnar Kullenberg föreläser den 7 augusti på Naturum på Koster under temat "Vår inverkan på havet och dess gensvar".

Ryggkirurg Peter Fritzell höll den 19 juni ett föredrag på Rotary, Strömstad med titeln "Onda och goda ryggar". Han rapporterar också om planerna gällande Strömstad akademis tioårsjubileum vid årshögtiden 2018. Hållbar försörjning planeras som ett centralt tema.

Religionshistoriker Carl Olivestam har huvudansvar för en kommande antologi som diskuterar frågeställningar i anslutning till globala värdekartor från industrialiserade länder som utgivits under senare år. Ett tiotal akademiledamöter deltar i arbetet med denna antologi. Ytterligare några kan anmäla sitt intresse till Carl Olivestam: carl.olivestam@stromstadakademi.se.

Jag vill inskräpa en tidigare uppmaning till alla ledamöter att kontrollera och komplettera uppgifterna om er på hemsidan. Försök också värva nya medlemmar till akademien, inte minst kvinnor. Skicka in förslag till rektor Lars Broman: lars.broman@stromstadakademi.se.

Jag önskar nya bidrag till augustinumret av Nyhetsbrevet med deadline den 29 augusti 2017 under adressen anders.gustavsson@ikos.uio.no. Sänd kortare artiklar, debattinlägg och/eller recensioner av ny vetenskaplig litteratur. Svenska bidrag skall ha ett abstract på engelska.

Sänd också bidrag till Akademiens skriftserie *Acta Academiae Stromstadiensis*, AAS, under adressen: gudmundbergqvist@hotmail.com.

July's scientific chronicle in Strömstad's newspaper was published on July 29, and was written by techn. dr. Göran Bryntse. He discusses energy efficiency and the potential for 100 percent renewable energy in the Koster Islands by 2025. This can be done by solar, wind power, wave power and biodiesel. Tuesday, August 8 at. 19 Bryntse talks at Strömstad's museum about "100% renewable energy 2040".

Rector and physicist Lars Broman discusses issues of age discrimination in connection with retired researchers and teachers who would like to continue with scientific activities. In this context, Strömstad Academy is an important resource.

Economics professor Rune Wigblad is heavily involved in arguing for maglev trains and is an active debater in various newspapers. Lastly, he is also involved in the questions about the reasons for good economic growth in Sweden compared with other Nordic countries. He argues, in contrast to the political scientist Bo Rothstein, the importance of the so-called "loan party" in the housing market, which is due to prevailing interest rates in Sweden. This could be an economic danger in the future. Tuesday 29 August at. 19 Wigblad speaks at Strömstad's museum about "Scandinavian link and maglev train station in Strömstad".

Sociologist Tom R. Burns together with the international colleagues Nora Machado och Alexandra Walker discusses theoretically a collective consciousness in the form of shared rules and symbols and the relations to free will.

Psychologist Gunnar Windahl discusses the relationship between political views and the view of the facts. The examples are derived from American research on political parties where the view of facts in several concrete cases clearly distinguishes between Republicans and Democrats.

Brain researcher Marie-Louise Wadenberg, together with the international colleagues Dina Manetti, Maria Novella Romanelli and Hugo R. Arias, have discussed new schizophrenic drugs using rats investigations.

Didactics Åsa Morberg reflects on what new forms of education in higher education mean for publication and planned courses in Strömstad Academy. This is a discussion paper based on the strategy group appointed by the Academy's Annual Meeting in June 2017.

Pediatrician Gudmund Bergqvist reports on the annual meeting with the Koster Adult Education Institute and on the discussions about the plans for reaching sustainable Koster Islands in 2025.

Oceanographer Gunnar Kullenberg lectures on August 7 at Naturum at Koster about "Our Impact on the Sea and its Responses".

Surgeon Peter Fritzell gave a lecture at Rotary, Strömstad on 19 June entitled "Painful and good backs". He also reports on the plans for the 10th anniversary of the Strömstad Academy at the annual festival in 2018. Sustainable supply is planned as a central theme.

Religion historian Carl Olivestam has the main responsibility for an upcoming anthology that discusses issues related to global value maps from industrialized countries published in recent years. Around ten academy members participate in the work of this anthology. A few others can report their interest to Carl Olivestam: carl.olivestam@stromstadakademi.se.

I want to urge a previous call for all members to verify and complete information on your websites. Also try to recruit new members to the academy, not least women. Send suggestions to Rector Lars Broman: lars.broman@stromstadakademi.se.

I wish new contributions to the August issue of the Newsletter sent to my address with deadline 29 August 2017: anders.gustavsson@ikos.uio.no. Send short articles, opinion articles and/or reviews of new scientific literature. Swedish contributions shall have an abstract in English.

Please, send also contributions to the Academy's publication series Acta Academiae Stromstadiensis, AAS, to the address: gudmundbergqvist@hotmail.com.

Bästa hälsningar, Best regards, Anders Gustavsson

Peter Fritzell: Från er ordförande *From your Chair*

Kollegor i Strömstad akademi,

Sommaren i Sverige fortsätter, och planeringen för Årsmötet i juni 2018 har påbörjats. Vi i AU resonerar kring hur vi, under akademiens tio-årsjubileum, bäst ska konstruera ett program som kan locka lyssnare och deltagare från både närområdet och från mer avlägsna orter. I slutändan är det förstås Styrelsen som tar det avgörande beslutet.

Hållbarhet är aktuellt utifrån flera perspektiv inom akademin, och vi "spånar" framför allt inom detta område. En tanke är att konstruera en seminariedag där fyra aktuella teman presenteras och diskuteras. Det är en spännande utmaning för tanken att hitta lämpliga teman, och vi tar gärna emot reflektioner från ledamöter i akademin.

inom några potentiella tvärvetenskapliga områden har möjliga föredragshållare preliminärkontaktats, bl a kring det allt aktuellare området; hur vi agerar och förhåller oss till vår framtida hållbara försörjning. Inom detta ämnesfält ryms till exempel ekologi/ekonomi/politik, landskapsarkitektur, djurhållning och stadsodling.

Ett annat tänkbart tema är Miljön; "Ingenjörer för miljön" och "Läkare för miljön", med deltagande också av meteorologer.

Ett tredje skulle kunna vara "Kroppens tillväxt och hållbarhet". Här skulle man kunna fördjupa diskussionen kring hur man i olika åldrar på bästa vis agerar för att optimera möjligheterna för att skaffa sig en väl fungerande kropp och funktionsförmåga, både som "normalanvändare", idrottsaktiv och elitidrottare. Vi planerar bl a att kontakta idrottsorganisationer i Strömstad med omnejd för att efterhöra intresse inom detta område. Vi får anledning att återkomma till detta under hösten, men vår ambition är att försöka få klart seminariedagen under hösten så vi ger ansvariga möjlighet att träffas och förbereda sig, och också kan börja marknadsföra evenemanget i god tid med hjälp av tidningar, nätet och på andra sätt.

Dag två kommer att innehålla kortare föreläsningar som tidigare. Vi kommer att poängtera noggrann tidshållning av presenterande ledamöter, för att på så sätt ge plats för avslutande diskussion. Här är det inte samma "tidspress" utan vi återkommer i senare Nyhetsbrev. Praktiskt så fortsätter AU att träffas en gång i månaden, och vi försöker också att "befolka" vårt rum i Stadshuset när tillfälle ges. Jag har personligen suttit här några dagar i juli, och också fått gratis tillgång till bostad genom Strömstadsbyggen bara några hundra meter från arbetsrummet. Jag kan garantera att det är en ypperlig miljö om man vill komma bort från vardagens knep och knåp och arbeta i lugn och ro.

Sitter man som jag i skrivande stund vid skrivbordet och vrider huvudet 45 grader åt höger, så ser man havet med Koster några sjömil bort, och via det öppna fönstret hörs de höjtande måsarna. På fönsterblecket slår sig då och då en duva ner och kikar fundersamt på mig. Kort sagt, en kontemplativ och konstruktiv miljö som jag kan rekommendera ledamöter att, i mån av plats, uppsöka om man vill arbeta med något av akademins olika projekt.

Lars Broman: Från er rektor *From your Vice Chancellor*

Two New Fellows

Enar Hansson was welcomed as Supporting Fellow on 19 June

Märta Jansdotter was appointed Research Assistant in Business Administration on 30 July.

I wish you both most welcome in Strömstad Academy!

Academic Festival Graded

35 delegates and their spouses participated in the year's Academic Festival. I sent them a questionnaire and have received 15 replies, both with grades (scale 1-5) and request for comments. I haven't yet had the time to summarize the comments, but here are the grades:

Akademiska högtiden som helhet. Betyg 4,2 (15 svar)

I år betalade man ett pris för hela högtiden i förväg i st f för att betala efterhand, oftast med kontanter. 4,4 (14)

Högtiden genomfördes tillsammans med ett internationellt symposium experimentverksamhet med barn. 4,4 (8)

Måndagens seminarium och årsmöte. 4,0 (13)

Måndagskvällens buffé. 4,8 (13)

Tisdagens gemensamma session med ISREE 2017. 4,2 (14)

Tisdagens utflykt till Koster inkl. galamiddag. 4,4 (16)

Tisdagens och onsdagens sessioner med korta inlägg. 3,9 (13)

Onsdagens installationshögtid och balkongmingel. 3,9 (12)

Torsdagens studieresa till Oslo. 4,3 (4)

More news from the Academic Festival, ISREE 2017, and Strömstad Academy Annual Meeting will follow in coming issue of the Newsletter.

Lars Broman: Könsdiskriminering? Åldersdiskriminering!

tidigare publicerad i ETC 8/5-17

Könsdiskrimineringen i landet S*

Det finns ett land i norra Europa som vi kan kalla för S*. I landet S* med 9,9 miljoner människor är 50% män och 50% kvinnor. I landets riksdag sitter 331 män = drygt 97% och 9 kvinnor = under 3%. Ganska märkligt med en kvinnlig representation som bara är 1/10 av andelen kvinnor i landet.

Fast det förstås, i landets regering sitter 30 män och 0 kvinnor. Vilken extremt ojämlig maktfördelning!

Ändå gör inte kvinnorna i S* revolution! Är inte det märkvärdigt?

Men det är värre än så: I S* är den genomsnittliga inkomsten för män (omräknat till svenska kronor) 32000/mån, medan kvinnorna tjänar i genomsnitt 17000/mån = 53% av männens inkomst. För att spä på skillnaden mellan män och kvinnor så skattar de enligt olika kolumner, där kvinnoskatten i kolumn 2 är drygt 11% högre än skatten för män i kolumn 1. Att det är på detta viset hänger säkert ihop med den ojämliga maktfördelningen i riket.

Åldersdiskrimineringen i landet Sverige

Nu är ju inte landet S* samma som landet Sverige, här behandlas kvinnor mycket mera jämlikt. 44% av Sveriges riksdagsledamöter är kvinnor och 50% av Sveriges statsråd är kvinnor. Lönen är förstås inte alldeles jämlik, kvinnors medellön är ca 87% av männens, men det är i alla fall mycket bättre i Sverige än i S*. Män och kvinnor betalar också skatt efter samma kolumn, ingen skillnad där inte.

Men det finns i Sverige en annan grupp än kvinnor som diskrimineras precis lika grovt som kvinnorna i S*: Seniormedborgarna! Av Sveriges 9,9 miljoner medborgare har 7,8 miljoner fyllt 18 år, dvs är valbara till politiska uppdrag. Av de valbara är 5,4 miljoner eller 73% mellan 18 och 65 år, medan vi som fyllt 65 år är 2,1 miljoner eller 27%. Av riksdagens 349 ledamöter är 340 ledamöter mellan 18 och 65 år, medan 9 ledamöter har fyllt 65 år. Så vi som är 65+ representeras i riksdagen bara av 2,7% av ledamöterna – en tiondel av vad som vore rimligt!

Fast det förstås, Sveriges regering består av 30 ledamöter under 65 år, men inga som fyllt 65. Vilken extremt ojämlig maktfördelning!

Ändå gör inte seniormedborgarna i Sverige revolution! Är inte det märkvärdigt?

Men det är värre än så: I Sverige är medellönen 32000/mån, medan den genomsnittliga pensionen är 17000/mån = 53% av medellönen. För att spä på skillnaden mellan lönearbetande och pensionärer så skattar de två grupperna enligt olika kolumner, där skatten på pension i kolumn 2 är drygt 11% högre än skatten på lön i kolumn 1. Att det är på detta viset hänger säkert ihop med den ojämliga maktfördelningen i riket.

År 1970 var andelen kvinnor i riksdagen 14%, men steg fr o m 1994 till runt 45%. En stor del av förändringen har faktiskt miljöpartiet varit, med varvade listor man/kvinna på riksdagslistorna ända från början (1982 – dock utan att komma in i riksdagen) och att socialdemokraterna sedan 1994 också har varvade listor – något som spritt sig till alla partier utom sverigedemokraterna. Skulle man kunna tro att miljöpartisterna tänker jämställt också vad gäller åldersfördelning? Icke! Av 25 riksdagsledamöter från MP som valdes in var ingen(!) 65 år eller äldre.

Åldersdiskriminering vid landets lärosäten

Varje år lämnar många lektorer, docenter och professorer sina tjänster vid svenska högskolor och universitet. Många av oss skulle gärna fortsätta med forskning, handledning och undervisning efter pensionen, men den dan man fyller 67 tar det definitivt slut för då är det pension som gäller, vare sig man vill eller ej. OK – en del universitet låter emeriti ("uttjänta professorer") behålla vissa förmåner i form av administration av anslag, tillgång till dator och skrivare, kanske t o m en arbetsplats. Många över 70 – bland dem jag - har fortfarande gott om kraft, idéer och initiativförmåga, men saknar akademisk hemvist. Därför finns Strömstad akademi, med över 100 ledamöter från Sverige och andra länder – över hälften emeriti professorer – som erbjuder just en sådan hemvist plus årliga mångvetenskapliga träffar och intressanta tvärvetenskapliga projekt. Ingen åldersdiskriminering hos Strömstad akademi, inte!

Rune Wigblad:

Lånefesten skapar tillväxt, inte flyktingvågen

Svar till Bo Rothstein. <https://www.svd.se/lanefesten-skapar-tillvaxt-inte-flyktingvagen>

Bo Rothsteins första debattinlägg <https://www.svd.se/ofrivillig-keynesianism-kan-forklara-svensk-tillvaxt>

Tidigare publicerat i SvD, 2017-06-10

Professor Bo Rothstein levererar hypotesen att Sveriges höga tillväxt har en enda orsak, flyktingvågen 2015. Det kan verka vara en bestickande förklaringsfaktor, men den är egentligen ganska betydelslös jämfört med till exempel den svenska "lånefesten". En alternativ analys av inflationsmättet visar istället att det är en åtstramad finanspolitik som

bedrivits i Sverige, vilket har skapat nuvarande problem med en tudelad arbetsmarknad, skriver professor Rune Wigblad i en replik.

Foto: Fredrik Sandberg/TT

Replik: Invandring

Professor Bo Rothstein är mycket överraskad över den starka tillväxten i Sveriges ekonomi jämfört med övriga nordiska länder. Han härleder detta till enbart en förklaringsfaktor, den svenska tsunami-vågen av invandrare hösten 2015 och kreerar det oegentliga begreppet som han kallar för "ofrivillig keynesianism".

Keynesianism brukar som Rothstein mycket riktigt påpekar avse offentliga investeringar och ökade utgifter som en motor i ekonomin, vilket rent faktiskt innebär avsiktliga finans- och penningpolitiska åtgärder, för att stimulera ekonomin i lägen med lågkonjunktur eller stagnation.

Just nu är det väldigt populärt att framhålla hur stark tillväxten är i Sverige, till exempel att den är mycket större än våra grannländer. Att tillväxten har varit stark i Sverige under 2016 och början av 2017 är odiskutabelt och det har skapat stabila statsfinanser. Men, vad är det som är de egentliga orsakerna till tillväxt?

Svaret är att orsakerna är många, och att det finns komplexa samband som inte låter sig reduceras till ett enda orsak-verkan samband. Betydelsen för tillväxten av invandringen i Sverige är, i motsats till vad Rothstein påstår, ganska obetydlig. Istället finns det en annan stark förklaringsfaktor till den höga svenska tillväxten och det är den så kallade "lånefesten".

Sedan två år tillbaka är Sveriges styrränta en minusränta. Det låga ränteläget gör att allmänheten lånar pengar billigt till lägenhetsspekulationer, bil- och båt köp, aktieköp, semesterresor etc. Även företagen utnyttjar den låga räntan och finansmarknaderna snedvrids. Att minusräntan nu har funnits under två år är en besvärande omständighet och det kommer upprepade varningar från olika internationella organ om att tillväxten under den närmaste framtiden kan brytas i en skarp nedgång, bland annat därför att objekten på bostadsmarknaden är övervärderade. Poängen är emellertid att det är den föreliggande lånefesten som i hög grad driver den BNP-tillväxt som Rothstein räknar på. Lånefest och hög tillväxt är en giftig cocktail för ekonomin.

Det framträder ett helt annat perspektiv när man granskar ett annat mått på ekonomisk aktivitet, inflationen. Inflationen mäts vanligen med konsumentprisindex (KPI) och om vi följer den definitionen visar det sig att Sverige har haft en mycket obetydlig inflation sedan 2012 (<https://data.oecd.org/price/inflation-cpi.htm>). Situationen kan närmast beskrivas som stagnation. Under det sista året har inflationen ökat något från en nollnivå upp till strax under 2 procent. Det har alltså varit en mindre ökning av inflationen den senaste tiden. Kan flyktingströmmarna förklara denna ökning?

Som bekant har Riksbanken kämpat med alla tillgängliga penningpolitiska medel för att få upp inflationen. Detta kan hypotetiskt ha påverkat situationen, men det tycks inte vara varken Riksbankens åtgärder eller flyktingströmmarna till Sverige som har haft starkast påverkan på inflationsökningen. Rothstein väljer att jämföra med våra närmaste grannländer. Låt oss göra detta när det gäller inflationsutvecklingen. Utvecklingen i Danmark, Finland, Tyskland liksom Sverige, följer i stort sett OECD:s inflationskurva, med något ökande inflationstal det senaste året. Danmark och Finland ligger något lägre än Sverige för tillfället. Vad är det som gör att Sverige ligger så nära OECD:s inflationsutveckling?

Sverige ligger 0,5 procent under OECD:s genomsnitt. Jo, den svenska ekonomin har över tid blivit allt mer integrerad med vår närmaste omvärld, det vill säga med ovan nämnda OECD länder. Mer än 50 procent av vår ekonomi styrs idag av denna omvärldsvariabel. Stagnationstrycket från vår omvärld har varit starkt sedan 2012, men är just nu lite mindre.

Kan det nu vara så att den lilla skillnad som finns mellan Sverige och Finland respektive Danmark i inflationshänseende (i dagsläget ca 0,8–1,0 procent mindre i dessa grannar) beror på att Sverige fick en större flyktingvåg än våra närmaste grannländer? Tja, det är tänkbart att Sverige fick en liten injektionskick av flyktingvågen i den i övrigt stagnerande prisutvecklingen.

Men, injektionen har en konkurrerande förklaringsfaktor, nämligen det starkt ökade bostadsbyggandet i Sverige. Sveriges bostadspriser fortsätter dessutom att öka i mycket snabbare takt än inflationen, vilket är ett anmärkningsvärt problem som ytterligare driver inflationen.

Till saken hör också att antalet asylsökande i Sverige sedan ett år tillbaka är mycket lägre än 2014 och att den tsunamiliknande vågen av flyktingar hösten 2015 nu är utjämnad. Om vi räknar ett genomsnitt från 2015 till sommaren 2017, är antalet asylsökande under hela den perioden, i nivå med år 2014.

Efter denna genomgång blev det inte så mycket kvar av Rothsteins "ofrivilliga keynesianism". Istället är det en skriande brist på offensiva och framtidsinriktade investeringar som präglar Sverige den sista tiden. Sverige hanterade flykting-tsunamin utan någon vilja till investeringar, annat än det som var absolut nödvändiga i den akuta situationen. Detta skapade en tudelad arbetsmarknad där utrikes födda har svårt att få arbete, medan inrikes födda har lätt att få arbete. Ofrivilligt, i den meningen att Sverige reagerade för sent på det akuta problemet, men inte keynesianism.

Finanspolitiken är inriktad på att spara av på statsskulden, istället för att lånefinansiera lönsamma investeringar i till exempel jobbskapande åtgärder för nytillkommande flyktingar, upprustning av försvaret, satsningar på infrastruktur, med mera. Sådana satsningar kunde ha utgjort keynesianism.

Rune Wigblad, professor i företagsekonomi inr. industriell ekonomi, Strömstad akademi och lärare vid Högskolan i Skövde

Åsa Morberg: Den nya studenten – en didaktisk utmaning – för Strömstads Akademis aktiviteter

Kolleger i Strömstads som skriver för högre utbildning har säkerligen många gånger reflekterat över vem den nya studenten egentligen är, som de skriver sina böcker för.

Hur undervisas nya studenter idag vid landets universitet och högskolor, men framför allt hur lär sig de nya studenterna idag, eftersom de inte längre enbart sitter i traditionella föreläsningssalar vid landets lärosäten. De bedriver sina studier hemma, på caféer, ute i naturen, på resor eller på lärcentra sittande vid sina datorer i nätbaserad undervisning. Lärare kommunicerar idag oftast med en eller flera studenter via nätet. Studenterna finns på konferensplattformar, i sociala medier, de bloggar, twittrar, mejlar, surfar, fotograferar, filmar, ”skypar”, kopplar upp, klipper, klistrar, laddar ner, laddar upp etc.

För många universitetslärare är undervisningssituationen frustrerande eftersom studenternas beteende inte alls överensstämmer med vad man erfarenhetsmässigt kan och vet om undervisning och lärande. Många lärare känner också att de förlorat en viktig dimension av social interaktion som vanligtvis finns i de möten där studenterna deltar. En del studenter är idag till och med helt osynliga.

De nya studenterna deltar i olika former av distansutbildningar eller i distansliknande campusförlagda utbildningar. Det finns många olika modeller för distansutbildning, men det gemensamma för dessa modeller är att lärare och studenter oftast befinner sig på olika ställen. Studenterna söker sig gärna till distansutbildningar, framför de campusförlagda utbildningarna eftersom de vill studera när det passar dem och framför allt var det passar dem. Regeringens vilja är att hörsamma studenternas önskemål om studier, men lärosäten som satsar på distansutbildning riskerar att straffas genom att medel för s.k. inaktiva studenter (de som inte håller planerad studietakt) dras bort från anslagen. Bortfallet är större i distansutbildning. Det vet man.

Delar verkligen studenterna lärarnas upplevelser av att något verkligt betydelsefullt har försvunnit från lärandesituationen eller är studenterna kanske nöjda? Utvärderingar hävdar att läranderesultatet är bristfälligt i distansutbildningar i jämförelse med de traditionella campusförlagda högre utbildningarna. Distansutbildningar har också sedan länge haft ett större bortfall än campusförlagda utbildningar. Studenterna deltar förstås i undervisningen, men på ett annat sätt än tidigare och vi hittar inte längre dem på campusförlagd traditionell undervisning. De nya studenterna tänker annorlunda och de betar sig också annorlunda.

Vad får de nya studenternas beteenden för konsekvenser för utformningen av böcker och andra läromedel? En viktig fråga för Strömstads Akademi att söka besvara, för att försöka att möta de nya studenternas krav på innehåll, struktur, upplägg och tillgänglighet. Om vi ska fortsätta att skriva antologier och nu dessutom, glädjande nog, skapa kurser eller andra utbildningsinsatser för dagens och morgondagens studenter behöver vi diskutera hur vi bäst kan anpassa oss till studenterna. Utan studenternas vilja och intresse står vi oss tämligen slätt!

Tom R. Burns¹, Nora Machado² and Alexandra Walker³: Reflective Consioness and Bounded Free-Will: The 2.0 Perspective of Social Systems Theory⁴

ABSTRACT: Drawing on Social Systems Theory,⁵ this paper argues that:

(1) there are key domains of life that transcend material factors and mechanisms -- emergent domains such as informational, ideational, and cultural;

(2) social science and systems and cybernetic sciences research finds these emergent domains in human life in shared rules and rule systems, language, communication and many other collective aspects of social life;

(3) human reflective consciousness – consciousness as reflective activity – is based on shared rules and symbols, in particular language, and the human capability to communicate and to create shared concepts and representations; based on this, collective and individual agents have the **capability to reflect on and analyze** concepts and beliefs, decisions, actions, events, individual and social developments, self, etc;

(4) such collective consciousness based on language and communication capabilities precedes individual consciousness, that is, individual consciousness emerges from collective consciousness;

(5) In this social science perspective, “**free-will**” – to put it all-too-simply -- is the capacity to choose between two or more courses of available action even under conditions of constraint. It is part and parcel of individual and collective intentionality, judgment and decision-making (as well as creativity and innovation⁶). Such “free-will” is **bounded – more for some social agents than others – by multiple constraints**, those of time and space, social structure and powerful agents as well as material and ecological structures and mechanisms.

(6) In judgment and choice, human agents apply, or fail to apply, situationally relevant rules and rule systems – including normative rules, principles of justice, designations and boundaries of “the sacred”, and, more generally morality.⁷ Under such conditions, morality is connected to free-will and aspects of individual and collective responsibility. In general, the application of situationally relevant normative rules in human activities is not fixed or always reliable (indeed, it is often ambiguous or fuzzy). All-too-often actions and humanly determined developments are irresponsible and immoral.

Keywords: rule systems, language, communication, reflective consciousness, group awareness field, bounded free -will.

¹ Department. of Sociology, University of Uppsala/Lisbon University Institute (ISCTE), Box 624, 75126 Uppsala, Sweden. e-mail: tom.burns@soc.uu.se.

² Lisbon University Institute (ISCTE), Lisbon, Portugal. Email: noramachado@gmail.com

³ Faculty of Law, Australian National University, Australia. alexandrawalk@gmail.com

⁴ Paper presented at the “Consciousness and Free-will International Conference”, Sigtuna, Sweden, June 25-28, 2017. We are grateful to the constructive comments and suggestions of Helena Flam, Peter Hall, Mark Jacobs, and Hans Liljestrom.

⁵ The theory of “Actor-System-Dynamics” was forged and applied by Walter Buckley, Thomas Baumgartner, Tom R. Burns, Philippe DeVille, Helena Flam, Nora Machado, David Meeker, among others (Burns et al, 1985; Burns and Hall, 2012, Burns and Flam, 1987) – the approach derives from the systems and cybernetics sciences and is oriented to applications in the social sciences. The consciousness research drew in particular on earlier work of social philosophers and sociologists such as George Herbert Mead, John Dewey, and Herbert Blumer.

⁶ Creativity and innovation entail an openness – greater freedoms – than given, fixed choices among alternatives..

⁷ This concerns not only comprehensive morality but the moralities for particular institutions, groups, and social relationships.

Gunnar Windahl: Our own facts

Everyone is entitled to his own opinions, but not to his own facts. These days this is not a statement you can take for granted. If you cannot agree on the facts, all you can have left is a benighted clash of rival tribes. In the folk theory of democracy, objective facts about the political world transcend whatever disagreements arise from our differing moral commitments. Thus, in principle, people with differing policy views may nonetheless come to agreement regarding matters of fact - for example, that raising the minimum wage increases up-employment (or not), that crime is on the rise (or not), that a foreign adversary possesses weapons of mass destruction (or not) - and agreement about relevant facts may in turn contribute to reaching agreement about whether to raise the minimum wage, build more prisons, or invade Iraq.

Of course, people do not know all the facts that would be relevant to know about the political world. Nonetheless, the folk theory tells us, they can learn what they need to know in order to translate their moral commitments into cogent political preferences and effective political action.

One obvious problem with all of this is the sheer magnitude of most people's ignorance about politics. Another, slightly less obvious problem is how much they do know that ain't so. Political misinformation has many potential sources, but prominent among them are the processes of partisan perception.

For example, the 1988 the American National Election Study (ANES) asked respondents whether, "compared to 1980, the level of inflation in the country has gotten better, stayed the same, or gotten worse." The correct answer to this question was clearly "much better" - the inflation rate had fallen from 13.5% in 1980 to 4.1 in 1988. Almost half (47%) of "strong" Republicans gave the correct answer, while only 13% said inflation had gotten worse. However, fewer than 8% of "strong" Democrats acknowledged that inflation had gotten "much better" on President Reagan's watch, while more than half claimed that it had gotten worse (Bartels, 2002).

Mistaken beliefs, even about highly salient facts, can persist long periods of time. More than 18 months after the 2003 U.S. led invasion of Iraq, for example, 47% of Republicans (but only 9% of Democrats) said they believed that Iraq had possessed weapons of mass destruction on the eve of the invasion; 71% of Republicans (but only 37% of Democrats) believed that Iraq was directly involved in the 9/11 attacks or had provided substantial support to al-Qaeda. Another 18 months later, both of these beliefs had eroded, but only slightly: 41% of Republicans (and 7% of Democrats) still believed that Iraq had had weapons of mass destruction, while 63% of Republicans (and 35% of Democrats) still believed that Iraq was linked to al-Qaeda.

People's factual judgements are often cobbled together from various more or less pertinent and trustworthy sources, including news accounts, campaign propaganda, and folk wisdom about the way the world works. In some cases, accurate information will trump partisanship, and the most engaged and politically aware citizens will have the firmest hold on reality, just as the folk theory of democracy would lead us to expect.

Thus, many observers assume that partisan bias is greater for less informed citizens. However, the political scientist Danielle Shani's analysis of responses to a wide variety of factual questions produced a good deal of evidence to the contrary, leading her to conclude that "political knowledge does not correct for partisan bias in perception of 'objective' conditions, nor does it mitigate the bias. Instead, and unfortunately, it enhances the bias; party identification colors the perception of the most politically informed citizens far more than the relatively less informed citizens" (Shani 2006, 31).

If we for a moment leave the political field and enter the scientific one we find that a deficit in science literacy is not why political leaders and the public disagree over climate change, vaccines, or government funding. Numerous studies show it is often the best educated and most scientifically literate who are prone to biased reasoning and false beliefs about contentious science issues. The reason for this surprising paradox is that individuals with higher science literacy tend to be more adept at recognizing arguments congenial to their partisan identity, are more likely to react to these cues in ideologically consistent ways, and

tend to be more personally skilled at offering arguments to support their pre-existing position (rationalization) (National Academies 2017, Nisbet 2016, 2017).

For example, studies find that better educated conservatives who score higher on measures of basic science literacy are more likely to doubt the human causes of climate change. Their beliefs about climate science conform to their sense that actions to address climate change would mean more government regulation, which conservatives tend to oppose (Kahan 2015).

In sum, our beliefs about contentious science issues reflect who we are socially and politically. The better educated and more literate we are, the more adept we are at recognizing the connection between a political issue and our group identity and interests (Kahan, 2015)

Conclusion: In the political sphere, the most salient groups are parties, and the self-justifications that sustain group life are primarily grounded in - and constructed to maintain - partisan loyalties. People tend to adopt beliefs, attitudes, and values that reinforce and rationalize their partisan loyalties. But those loyalties, not beliefs or ideologies or policy commitments are fundamental to understanding how they think and act. Most voters make political choices based largely on what people like them are doing, and rarely change their minds. For example, "it is hard to think of two more different candidates, in temperament, style and policy, than Mitt Romney and Donald Trump, yet more than 90% of those who voted for Mr Romney in the presidential election in 2012 also voted for Mr Trump this time, according to the ANES.. . Those who expect Republican voters to desert Mr Trump each time a scandal breaks should bear that in mind" (The Economist, July 1st-7th 2017).

References

- Christopher Achen & Larry Bartels (2016) *Democracy for Realists* Princeton University Press
- Larry Bartels (2002) *Beyond the Running Tally: Partisan Bias in Political Perceptions.* *Political Behavior* 24:117-150
- Dan Kahan (2015) *Climate science communication and the measurement problem.* *Political Psychology* 36 (S1) 1-43
- Matthew Nisbet (2016) *The science literacy paradox: Why really smart people often have the most biased opinions* *Skeptical Inquirer* 40(5) 21-25
- Matthew Nisbet (2017) *The March for Science. Partisan Protests Put Public Trust in Scientists at Risk* *Skeptical Inquirer* 41 (4) 18-19
- National Academies of Sciences,, *Engineering, and Medicine* (2017) *Communication Science Effectively: A Research Agenda* Washington, DC. The National Academies Press
- Danielle Shani (2006) *Knowing Your Colors: Can Knowledge Correct for Partisan Bias in Political Perceptions? Paper presented at the Annual Meeting of the Midwest Political Science Association, Chicago*

Gudmund Bergqvist: Koster FolkbildningsInstitut, orgnr 802507-7804

Vid årsmötet den 21 juni valdes styrelse för 2018

Den består tv av G Bergqvist ordförande, Lars Broman repr Strömstad Akademi, Kerstin Karlsson , Strömstads kommun, Anders Gustavsson och Ingemar Edvardsson kassör. Rolf Petterson och Hans Inge Saltenberg revisorer. I valberedning Olof Bergqvist

Detaljplanerade aktiviteter under sensommaren är en föreläsning av Gunnar Kullenberg på Naturum den 7 augusti "Vår inverkan på havet och dess gensvar" och under hösten start av en **studiecirkel** på Koster kring solel arrangerad i samarbete med kommunal energirådgivare Roger Stenström och studieförbundet Vuxenskolan-Karin Björk.

Hållbart Koster

Vid ett så kallat Öråd den 20 juli redogjorde Anders Tysklind och Göran Lyth för utredningarna beträffande vatten -avlopp på Koster och spec det sk alternativ 3 som togs fram vid samarbete mellan Kostenämnden och Strömstads kommun och leddes av processledare Christian Pleijel(specialist på små öar) och professor Roland Barthel vars team under 1 år studerade de hydrologiska förhållandena på Koster med bland annat vatten analyser från brunnar etc. Slutsatsen av studien var att det finns vatten så det räcker. Man rekommenderar en småskalig lösning beträffande både vatten och avlopp. En upp delning av öarna i olika områden har gjorts och förslag på åtgärder inom varje område. Detta förslag kostar en bråkdel av de storskaliga förslag 1 och 2 som tidigare framtagits och som mött så stort motstånd från lokalbefolkningens sida, detta på goda grunder pga av de stora kostnader som varje fastighetsägare skulle drabbas av och på sikt omöjliggöra för yngre att bosätta sig permanent på ön.

Den intresserade kan läsa dem liksom annat på Koster samhällsförenings hemsida www.kostershif.se.

Remissvar till kommun bör sändas före 30.8. De som har synpunkter sänd gärna till mig så vi kan samordna ett ev remissvar från Strömstad Akademi. Vad jag personligen tycker är intressant, är att man vill inrätta en servicecentral för vatten och andra frågor med lämplig placering på Naturum. En personlig reflektion är att denna skulle kunna utvecklas i samarbete med bland annat universitet som en mätstation för hur en ö verkar med permanent laboratorium för mäta Kosters utveckling mot en " miljömässigt grön ö" på olika områden.

ISREE -17.

I samband med konferensen ordnades för Inspiria från Sarpsborg en utställning-laboratorium för barn . Det är viktigt för samhället att barnen stimuleras till att välja naturvetenskapliga utbildningar. Ett tidigt intresse är avgörande. Här en bild av ett av de många intresserade barnen.

Marie-Louise G. Wadenberg^a, Dina Manetti^b, Maria Novella Romanelli^b, and Hugo R. Arias^c: Significance of the nicotinic alpha7 receptor in cognition and antipsychoticlike behavior in the rat

a Linnaeus University, Kalmar, Sweden

b Department of Neurosciences, Psychology, Drug Research and Child Health Section of Pharmaceutical and Nutraceutical Sciences, University of Florence, Italy

c Department of Basic Sciences, California Northstate University College of Medicine, CA, USA

Schizophrenic patients show cognitive impairment. Positive allosteric modulators (PAMs) of $\alpha 7$ nicotinic acetylcholine receptors such as the Alzheimer's drug galantamine and the experimental drug PAM-2 have pro-cognitive properties. These properties could be lost, or disturb antipsychotic activity though, when given as adjunct to an antipsychotic. Therefore, we investigated effects of: a) galantamine, alone or with the antipsychotic risperidone, on phencyclidine-induced cognitive deficits in the attentional set-shifting (ASST) test; b) PAM-2, alone and with risperidone, in the conditioned avoidance response (CAR) screening test for antipsychotic activity. We used adult male Wistar rats.

Galantamine, alone or with risperidone, completely reversed phencyclidine-induced cognitive impairment. Pretreatment with methyllycaconitine, a selective $\alpha 7$ nAChR antagonist, completely prevented the pro-cognitive effects of GAL, supporting the idea that $\alpha 7$ nAChRs are involved in this process. PAM-2 alone had no effects on CAR, but enhanced the antipsychotic-like effect of risperidone when given together. In conclusion, $\alpha 7$ PAMs may be efficacious for cognitive impairment in schizophrenia, and could also enhance the efficacy of antipsychotic drugs.

Individer som lider av schizofreni har, förutom psykossymtom också störningar i kognitiva funktioner. Alzheimer-läkemedlet galantamine och testsubstansen PAM-2 har båda förmåga att göra den kolinerga nikotinreceptorn alfa7 mer känslig för endogent acetylkolin (positiv allosterisk modulator, PAM). Detta anses förbättra kognitiva funktioner och gör dem därför intressanta som pro-kognitiva substanser i schizofreni-behandling. Dock måste man säkerställa att tilläggsbehandling med någon av dessa preparat inte stör effekten av antipsykotika, som behövs för att motverka psykossymtom. I föreliggande arbete undersökte vi: a) om galantamine kunde motverka kognitiva störningar inducerade av phencyclidine (PCP) i ett kognitionstest (attentional set-shifting, ASST); samt b) eventuella effekter av PAM-2, ensamt och tillsammans med antipsykotiska preparatet risperidone, i ett beteendetest som identifierar antipsykotisk aktivitet (conditioned avoidance response, CAR). Vi använde vuxna Wistar hanrättor.

Galantamine, både ensamt och tillsammans med risperidone, motverkade helt PCP-inducerade kognitiva störningar hos djuren. Denna effekt av galantamine kunde dessutom förhindras om man också gav en selektivt blockande substans (methyllycaconitine) på alfa7nikotinreceptorn, vilket tyder på mediering via allosterisk effekt på denna receptor. PAM-2 hade ensamt ingen effekt i CAR-testet, men förstärkte tydligt den antipsykotikaliknande effekten av risperidone när preparaten gavs tillsammans. Galantamine har tidigare testats i CAR-testet med risperidone och visat sig förstärka risperidonets effekt (på samma sätt som PAM-2) (Wadenberg et al., 2011). PAM-2 har tidigare testats i ASST och visat sig ha pro-kognitiva effekter både ensamt och tillsammans med risperidone. Grundat på dessa och tidigare resultat, drar vi slutsatsen att positiva modulatorer på kolinerga nikotinreceptorn alfa7 borde kunna ges som tilläggsbehandling mot kognitiva störningar vid schizofreni och kan möjligen även förstärka effekter av samtidig antipsykosbehandling.

Behavioural Brain Research 333: 129-134, 2017

Länk till Abstract <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/28684359>

Articles Published in Strömstads Tidning in July

2017-07-22

Strömstad Tidning - 01.07.2017

FAMILJ

SIDA 21 | LÖRDAG 1 JULI 2017

STRÖMSTAD

Ryggspecialist gästade Rotary

Vid senaste lunchmötet med Strömstad Rotaryklubb höll ordföranden i Strömstad Akademi, Peter Fritzell, ett föredrag på ämnet "Onda och goda ryggar".

Av Bosse Karlsson

STRÖMSTAD

Peter Fritzell inledde med att, trots rubriken, säga att "de goda hoppar vi över idag och jag kommer mera att koncentrera mig på de onda ryggar".

Han förklarade att det är mycket som hänger samman med just ryggsmärtor och med sig hade han en "modell" av en ryggrad. Med utgångspunkt från denna kunde han förklara var smärtorna kommer ifrån när en patient kommer och söker vård på grund av smärtor i ryggen. Doktorn kan då ställa en sannolikhetsdiagnos vad "det onda" beror på.

Peter Fritzell förklarade att det kan vara mycket svårt att ställa diagnoser på ryggsmärtor, då de kan bero på många olika orsaker. Som jämförelse – ett benbrott syns på röntgen och då vet läkaren vad han/hon skall göra.

Något som doktor Fritzell påpekade, var att det är bra om patienten kan definiera var smärtan känns, kanske går det ut i armen eller ned i benet.

Viktigt är att man kan berätta för läkaren om det är på framsidan, baksidan, insidan eller utsidan av benet/armen det gör ont. De olika nerverna hör till olika kotor i ryggen och på så sätt kan läkaren utesluta något.

PETER FRITZELL. RYGGSPECIALIST OCH ORDFÖRANDE I STRÖMSTAD AKADEMI.

2017-07-22

Strömstad Tidning - 01.07.2017

Han förklarade vidare att diskarna, mellan de olika kotorna i ryggen, nästan fungerar som "krockkuddar" och jämnar ut trycket mellan kotorna. Han visade också hur diskbråck ser ut, då har skyddet för kotpelaren krympt och ryggmärgen sipprar ut mellan kotorna. Han förklarade också Spinal Stenos.

Hur behandlar man då en person med ryggproblem? Jo, ett sätt är att steloperera patienten. Även om det låter drastiskt kan patienten efter operationen röra sig bättre. Av de patienter som genomgått en steloperation är omkring 75 procent nöjda ett år efter operationen.

Han talade också om att när läkaren/sjukvården skall avgöra vem/vilka som skall opereras ställs doktorn inför valet av etiska principer.

Dessa faktorer måste en doktor alltid ta med när det skall bestämmas hur man skall gå vidare. Dessutom ställs läkarna ibland inför att patienten har svårt att förklara var ryggsmärtn finns, vissa kanske inte helt behärskar språket och då blir det av naturliga skäl ännu svårare för doktorn.

NAMN & NÄRA

Bild: STRÖMSTAD AKADEMI

SOLENERGIEXPERTIS. En utflykt gjordes till Kosteröarna, som kan bli ett påtagligt exempel på fossilfri energiförsörjning. Här finns alla förutsättningar.

Kosteröarna kan bli ett energi- och miljöföredöme

STRÖMSTAD AKADEMI

Sol, vind, bioenergi och avsaltat vatten. Fossilfria färjor och trälare. År 2025 kan öarna bli självförsörjande med förnybar energi.

Strax före midsommar träffades solenergiexperter från ett femtontal länder i Strömstad för att diskutera hur vår värld kan försörjas med enbart förnybar energi, inte minst solenergi. En utflykt gjordes till Kosteröarna, som kan bli ett påtagligt exempel på fossilfri energiförsörjning – här finns alla förutsättningar. Konferensen, ISREE 2017 (International Symposium on Renewable Energy Education), arrangerades av Strömstad Akademi.

STRÖMSTAD AKADEMI ARBETAR bland annat för att Kosteröarnas energiförsörjning i framtiden ska baseras på 100 % förnybar energi. Kosteröarna är bland de soligaste platserna i Sverige och där finns också gott om bioenergi.

Nya svenska regler gör att det nu blir ännu förmånligare med solenergi.

Troligen blir solet det viktigaste tillskottet till ny elproduktion i världen i framtiden.

UTE TILL HAVS blåser det bra. Ett enda stort vindkraftverk av typen

sörja hela Kosteröarna, på årsbasis. Nu finns teknik för flytande vindkraft som möjliggör lokalisering utanför nationalparken.

REGERINGEN TILLSATTE nyligen en utredning för att stimulera energieffektivisering. Vi ska

"Ett enda stort vindkraftverk kan försörja hela Kosteröarna, på årsbasis. Nu finns teknik för flytande vindkraft som möjliggör lokalisering utanför nationalparken"

därför söka pengar för att klargöra potentialen för energieffektiviseringar på Kosteröarna. Det är ofta billigare att spara energi än att tillföra ny energi.

Författare

Göran Bryntse

en på Kosteröarna är bränsle till färjor och fiskebåtar. Nu finns biodiesel som ett bra alternativ. En färja planeras redan i år att helt eller delvis drivas av biodiesel.

Vattenproblemen på Kosteröarna utreds nu av kommunen. Hoppas att Strömstad Akademi blir remissinstans när den är klar. Ny teknik, att med hjälp av vågkraft avsalta havsvatten, har presenterats av ett företag inom ramen för vårt projekt.

DET FINNS GODA förutsättningar för att energiförsörjningen på Kosteröarna år 2025 kan baseras på förnybara energikällor och öarna kan i så fall bli ett miljöföredöme för övriga Sverige.

8 augusti håller jag föredrag på muséet i Strömstad om hur Sverige år 2040 och Kosteröarna redan år 2025 kan försörjas med 100 % förnybar energi. Då får de som är intresserade veta mer.

Nästa krönika: I augusti månads krönika från Strömstad Akademi skriver Bodil Jönsson om hälsa.

GÖRAN BRYNTSE

teknologiekonom, ordförande i Sveriges